

Nr 48.

Ankom till riksdagens kansli den 21 mars 1934 kl. 2 e. m.

*Utlåtande med anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen
angående anslag till Svenska smörprovningarna.*

(1:a avd.)

I årets statsverksproposition, nionde huvudtiteln, punkt 88, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avvidan på den proposition i ämnet, som må varda riksdagen förelagd, för Svenska smörprovningarnas verksamhet beräkna för budgetåret 1934/1935 ett extra reservationsanslag av 96,000 kronor.

I en till riksdagen den 26 januari 1934 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition nr 72 har Kungl. Maj:t sedermera under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen att för Svenska smörprovningarnas verksamhet anvisa för budgetåret 1934/1935 under nionde huvudtiteln ett extra reservationsanslag av 91,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet hänvisas till berörda statsrådsprotokoll. Till Svenska smörprovningarnas verksamhet har under en följd av år utgått statsbidrag. Provningarnas verksamhet regleras genom av lantbruksstyrelsen den 29 juni 1931 utfärdad reglemente för provningarna samt av nämnda styrelse samma dag utfärdad kungörelse med särskilda föreskrifter för begagnande av Svenska smörprovningarnas varumärke för smör (runmärket) m. m. Jämlikt bemyndigande av Kungl. Maj:t fastställer lantbruksstyrelsen för varje budgetår stat för smörprovningarna. För vardera budgetåret 1928/1929 och 1929/1930 anvisades av riksdagen såsom bidrag till Svenska smörprovningarna 40,000 kronor. I anslutning till ett av jordbruksutredningen framställt förslag om viss förändring av smörprovningarnas kontrollverksamhet äskade Kungl. Maj:t av 1930 års riksdag ett till 81,300 kronor förhöjt anslag för budgetåret 1930/1931. I huvudsaklig överensstämmelse med Kungl. Maj:ts förslag anvisade riksdagen för samma budgetår ett anslag av 81,900 kronor. Den avsedda förändringen beträffande provningarnas verksamhet avsåg dels en skärpning av kontrollen i fråga om smörets kvalitet genom hållbarhetsprovningar minst en gång i månaden för varje mejeri och den s. k. veckokontrollens utsträckning till allt exportsmör, dels en utvidgning av kontrollen att omfatta smörets äkthet, smörförpackningarnas nettovikt (nettovikts-

kontroll), emballagets och förpackningarnas beskaffenhet samt den vid smörets framställning använda gräddens eller mjölkens pastörisering. Därjämte avsåges undersökningar böra företagas rörande smörets färg och salthalt samt tillsyn utövas över att smöret transporterades och lagrades på rationellt sätt. För kontrollens effektiva handhavande förutsattes, att Svenska smörprovningarna i samband med inrättande av vissa då planerade kontrollstationer utrustades med egna laboratorier, varav ett mindre i Göteborg för mera brådskande bestämningar och ett större i Malmö för utförande därjämte av mera tidskrävande undersökningar. Sistnämnda undersökningar skulle icke avse i egentlig mening vetenskaplig forskning, utan skulle de uteslutande tillgodose kontrollarbetets löpande behov samt tillämpningen av vetenskapliga resultatet på berörda arbete. Anslaget till Svenska smörprovningarna upptogs för budgetåret 1931/1932 till 93,000 kronor. För budgetåret 1932/1933 beräknades medelsbehovet till 99,500 kronor, men upptogs anslaget för sagda tid med hänsyn till beräknad reservation till 84,500 kronor. Vid meddelande av sitt beslut härom återopade riksdagen jordbruksutskottets utlåtande i ämnet, vari utskottet, som icke kunnat undgå finna smörprovningarnas organisation påfallande dyrbar, ifrågasatte en utredning, huruvida och på vad sätt smörprovningarnas nuvarande organisation kunde utan åsidosättande av provningarnas effektivitet förenklas. För budgetåret 1933/1934 anvisades närmast på grund av befintlig reservation icke något nytt anslag. Den av lantbruksstyrelsen för budgetåret 1933/1934 fastställda staten slutar på 134,325 kronor, varav för avlöningar m. m. 68,500 kronor och för övriga omkostnader 65,825 kronor. Nämnda belopp 134,325 kronor omfattar emellertid icke utgifter för försäljning av smörpapper och stävar (10,000 kronor), vilka utgifter balansera med ett motsvarande inkomstbelopp. I staten är tillgängligt statsbidrag upptaget till i avrundat tal 58,825 kronor.

I detta sammanhang torde jämväl böra erinras, att 1930 års riksdag anvisade på Kungl. Maj:ts förslag ett reservationsanslag av 4,000,000 kronor för uppförande genom statens försorg av kontrollstationer för smör. Därefter företagna närmare utredningar och gjorda överväganden resulterade slutligen i ett i proposition nr 37 till 1933 års riksdag framlagt förslag till hyresavtal mellan staten och Malmö stad. Med anledning av sistberörda proposition bemyndigade riksdagen Kungl. Maj:t att under vissa angivna förutsättningar förhyra lokaler för anordnande av en kontrollstation för smör i Malmö. Jämlikt lantbruksstyrelsen av Kungl. Maj:t den 22 juni 1933 erhållet bemyndigande har styrelsen träffat avtal dels med Malmö stad rörande förhyrande för statens räkning av lokaler för kontrollstationen för smör i Malmö, dels ock med Svenska mejeriernas riksförening u. p. a. om uthyrande av lokaler till föreningen.

I Kungl. Maj:ts förslag ingår dels ett anslag av 71,000 kronor motsvarande det hittills utgående årliga statsbidraget för uppehållande av

Svenska smörprovningarnas verksamhet, dels ock ett engångsanslag å 20,000 kronor för erforderlig laboratorieutrustning efter inflyttning i de förhyrda nya lokalerna i Malmö. Kungl. Maj:ts förslag i vad det avser driftkostnadsanslaget innebär, om man bortser från att däri ingår ett nytt anslag till laboratoriearbete med 11,700 kronor och ett med 6,725 kronor ökat belopp till hyreskostnader, i jämförelse med det för innevarande budgetår tillgängliga anslagsbeloppet i sak en utgiftsminskning i övrigt med 6,250 kronor.

Anslagsbegränsningen har möjliggjorts genom vissa planerade besparingsåtgärder i fråga om organisationen av smörprovningarnas verksamhet.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må för Svenska smörprovningarnas verksamhet anvisa för budgetåret 1934/1935 under nionde huvudtiteln ett extra reservationsanslag av 91,000 kronor.

Stockholm den 20 mars 1934.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *August Nilsson, Gabrielsson, von Stockenström, Granath, Tjällgren, Bengtsson, Dalberg* och *Karl Emil Johanson*; samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Uppmälby, *Hedlund* i Häste, *Olsson* i Rödningberg, *Andersson* i Löbbo, *Carlström, Liedberg, Gustafson* i Vimmerby och *Ericsson* i Sörsjön.